

Ayetleri sıralarsak :

A — Bir çerçeve içerisinde nusuh yazısıyla mihrabın çukur kısmında :
 في بيوت اذن الله ان ترفع ويذكر فيها اسمه

B — Kemerin çıkıntıları altında sağ tarafta الحير الناس بعد رسول الله ve solunda Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali.

C — Hucre ocağının sathı üzerinde, yukarıda ufki pervazda nusuh yazısıyla
 بسم الله قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم (خاشعون)

D — Hucrenin üstüvanf kısmı üzerinde, bazı Musul kitâbelerine benzeyen örgüler, yıldızvarf bir küfi yazısıyla

sağında : الله لا اله الا هو الحى القيوم من

solunda : يسبح له فيها بالقدو والاصال رجال

en altta : ان ما يعمر مساجد الله من امن بالله واليوم الاخر

E — Hucre ocağının alt kısmını üstten ayıran hattın üzerinde
 (والله على الناس حج البيت من استطاع اليه (سبيلاً)

F — Köşelerindeki küçük sütun ve direk başlarının üzerinde :
 وان المساجد لله فلا تدعو مع الله احداً

G — Sütunun kaidesinde küft yazısıyla sağda Elvahid solda Elkahhar vardır. Camiin 4 kısma ayrılmış bulunan minaresinin dılları üzerinde güzel bir nusuhla yazılmış olan şunlar okunmaktadır³.

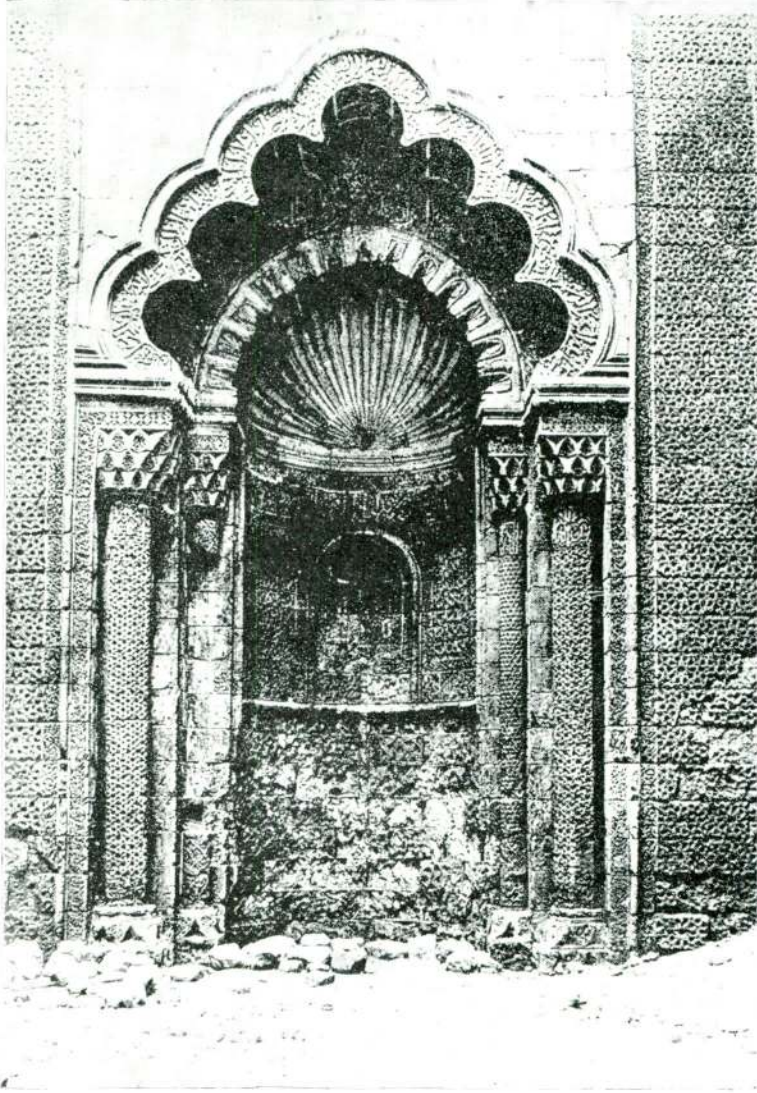
ربنا انا سمعنا منادياً ينادى للايمان ان امنو بربكم فأمننا ربنا اغفر لنا ذنوبنا وكفر عنا سيئاتنا وتوفنا مع الابرار ربنا واتنا ما وعدتنا على رسلك ولا تخزينا يوم القيامة انك لا تخلف الميعاد فاستجاب لهم - ربهم انى لا اضع عمل عامل منكم من ذكر او ائى بعضهم من بعض

Mihrap kitabesinde adı geçen Ebul-feth Artuk Arslan'ın diğer ismi Nasreddin olup Kutbeddin İlgāzi'nin ikinci oğludur. Hüsa-meddin Yoluk Arslan'nın (H. 597) ölümü üzerine Mardin tahtına geçmiştir⁴. 592 senesinde namına bakırdan sikkeler darbetmiştir⁵. 1202 (H. 599) senesinde Eyyubiler'den Melik ül-Âdil oğlu Musa Ali Eşrefi Mardin'in muhasarasına göndermiştir. Her ne kadar Sencar ve Musul'daki askerler kendisine yardımda bulunmuşlarsa

³ Albert Gabriel, Voyages Archeologiques dans la Turquie, Orient Texte 1. P. 301. eseri lütfeden sayın Aziz Ogan'a minnettarım.

⁴ Halil Ethem, Düveli İslâmiye s. 240.

⁵ Stanley-Lane-Poole, Catalogue of orientale cois in the British Museum Vol. III. P. 155.

Dunaysir'de Artuk oğullarının Ulu camiinde mihrab

da, Melik ül-Zahir'in tavassutu ile iki taraf arasında bir barış muahedesi imza edilmiştir. Bu muahedeye Nasreddin Artuk Arslan'ın senevi 1100-150000 dinar vermesi, namının hutbe ve sikkede geçmesi şartı konulmuştu⁶. Bundan sonra Melik ül-Eşref Harran'a gitmiş. Nasreddin Artuk Arslan babası ikinci Kutbeddin İlgâzî zamanında vezaret rütbesine yükselen Nizameddin Alpkuş tarafından idare edilmiştir. Alpkuş'un memlûkî Lü'lü hükümet işlerine karışmağa başladığını ve o havalinin hakikî hâkimi olan Nasreddin'in bunların yanında bir gölgeden başka bir şey olmadığını görüyoruz. Bu hal, 1204 (H. 601) senesine kadar sürmüş, nihayet günün birinde Alpkuş hastalanmış ve Artuk oğlu da hastayı görmeğe gitmiştir. Yanından ayrılırken dışarıda rastladığı Lü'lüyü derhal ve sonra da geriye dönerek Alpkuş'u öldürmek suretiyle istiklâline kavuşmuştur⁷. Aynı senede yukarıda bağsettiğimiz büyük camiin inşaatı bitmiştir.

⁶ Makrîzî, el-sülûk-Limarifetüddüvel-Velmülûk C. I. s. 161.

⁷ Aynî Ukdülcumman - Fi - tarih - Ehlüzzaman C. 3 varak 563. Ebülfida tarihi C. 3. s. 72.

